

ÅRSMELDING 2022:

Nadheim, Oslo og Lauras hus

Årsmelding 2022:
Nadheim, Oslo og Lauras hus

Kirkens Bymisjon, Nadheim Oslo

– senter for personer som selger eller har solgt seksuelle tjenester
Norbygata 45, 0190 Oslo
Telefon 22 05 28 80
kirkensbymisjon.no/nadheim

Innhold

1. Forord	4
<hr/>	
2. Organisering av virksomheten	5
<hr/>	
3. Nadheim, Oslo	6
3.1 Hvem er vi og hva gjør vi?	6
3.2 Gjennomførte tiltak og statistikk i 2022	8
3.3 Aktuell tematikk	15
<hr/>	
4. Lauras hus	19
4.1 Hvem er vi og hva gjør vi?	19
4.2 Gjennomførte tiltak og statistikk i 2022	22
4.3 Aktuell tematikk	24
<hr/>	
Notehenvvisninger	26
<hr/>	

1. Forord

For Nadheim, Oslo og Lauras hus har driften i 2022 vært preget av overgangen fra pandemi til normalitet. Smittevern og restriksjoner satte fremdeles noe preg på årets første måneder, men mot sommeren var vi tilbake til tilnærmet normalt aktivitetsnivå på virksomheten.

Et viktig fokus for oss i året som har gått har vært en styrking av det nasjonale samarbeidet med Kirkens Bymisjons tiltak på vårt felt i byene Stavanger, Bergen og Trondheim. Vi har i 2022 fått Nadheim som felles navn, og har jobbet med å bygge felles faglig identitet. I møte med en brukergruppe som er i bevegelse mellom ulike byer bidrar dette til et mer likeverdig og enhetlig tjenestetilbud.

Et viktig innsatsområde for Nadheim, Oslo i året som har gått har vært oppsøkende og oppfølgende arbeid inn mot thaispråklige miljøer knyttet til massasjeinstitutter. Mange av treffer i dette arbeidet opplever stor grad av utenforskap og diskriminering, og vi erfarer at det er et stort behov for informasjon, veiledning og støtte hos flere. Vi jobber aktivt for å være brobyggere inn mot de instanser som bør møte kvinnenes bistandsbehov. Gjennom å tilrettelegge for fellesskap og arenaer for mestring søker vi å løfte de ressursene mange har, og redusere opplevelsen av stigma.

Thaispråklige kvinner i Norge tilknyttet massasjeinstitutter er en gruppe som opplever stor grad av stigmatisering, noe NRKs arbeid med Brennpunkt-dokumentaren «Massasjesalongene» også viste. Kirkens Bymisjon, ved de fire Nadheim-tiltakene, har jobbet intenst for å påvirke NRKs valg av metodikk og vinkling i dokumentaren, uten å oppleve at NRK imøtekom våre innspill.

Kirkens Bymisjon besluttet derfor å klage NRK inn til PFU, sammen med kvinner som var direkte berørt av programmet.

Et annet viktig innsatsområde for oss i 2022 har vært arbeidsinkludering. Gjennom et tverrfaglig samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriften Unikum, har vi hatt som mål jobbe for varig tilknytning til ordinært arbeidsliv for personer i vår målgruppe som har ønsket seg det. Prosjektet har en innovativ arbeidsform og kan vise til spennende resultater, samtidig som vi og ser det er flere målgruppespesifikke utfordringer på veien mot arbeidsinkludering.

Mot slutten av året kom Straffelovrådets forslag om å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne. Forslaget er en del av en større NOU, der rådet går gjennom ulike bestemmelser i straffeloven som regulerer seksuelle krenkelser. Vi startet arbeidet med å forberede oss til å kunne gi et gjennomarbeidet og faglig forankret høringsinnspill til forslaget om avkriminalisering av sexkjøp. Som virksomhet som drifter tiltak med overskriftene prostitusjon og menneskehandel, opplever vi at det i dag er liten politisk interesse for disse feltene. Vi ønsker oss aktive handlingsplaner som identifiserer behov på feltet og som inneholder konkrete tiltak for å sikre god ivaretagelse av personer som selger seksuelle tjenester og/eller er utsatt for menneskehandel.

2. Organisering av virksomheten

Virksomheten Nadheim, Oslo består av to avdelinger:

Nadheim, Oslo

Nadheim på Grønland i Oslo er et lavterskel hjelpetiltak for personer som selger eller har solgt seksuelle tjenester.

Lauras hus

Lauras hus er et bo- og oppfølgingstilbud for personer utsatt for menneskehandel og deres barn, der prostitusjon er vanligste utnyttelsesform.

I tillegg til prostitusjon som fellesnevner, har avdelingene også til felles at de jobber med mennesker i utsatte livssituasjoner der flere grunnleggende behov ikke møtes.

Daglig drift på Nadheim, Oslo og Lauras hus gjøres i hovedsak uavhengig av hverandre. Avdelingene har hver sin stab, budsjetter og avdelingsplaner. Samtidig er samarbeidet tett mellom avdelingene på flere områder, blant annet på kompetanseutveksling, administrasjon og ledelse. Virksomhetsleder på Nadheim, Oslo har det overordnede ansvaret for begge avdelingene.

Nadheim nasjonalt

Kirkens Bymisjon har virksomheter på prostitusjonsfeltet i fire norske byer: Stavanger, Bergen og Trondheim, i tillegg til Nadheim i Oslo.

I 2022 skiftet alle virksomhetene til Nadheim som ett felles navn:

- Nadheim, Oslo
- Nadheim, Stavanger
- Nadheim, Trondheim
- Nadheim, Bergen

Kirkens Bymisjon, Oslo

Generalsekretariatet

**Avdeling
Inkludering og mangfold**

Nadheim, Oslo

(10 årsverk, leder Ingunn Gavelstad)

Lauras hus

(6 årsverk, leder Eva K. Aune)

Virksomhetene består som fire ulike virksomheter, men samarbeider tett om blant annet fagutvikling, påvirkningsarbeid og ved å henvise til hverandres tilbud overfor vår felles målgruppe.

Kirkens Bymisjon i Norge startet i 2022 også arbeidet med fusjonering til én nasjonal stiftelse, med endelig organisatorisk iverksettelse av omorganiseringen i 2023.

3. Nadheim, Oslo

3.1 Hvem er vi og hva gjør vi?

3.1.1 Nadheims målgruppe

Nadheims målgruppe er personer som selger eller har solgt seksuelle tjenester, og som har ønske om og behov for bistand fra et hjelpeapparat. Våre tilbud er åpne for alle over 18 år, uavhengig av kjønn, nasjonalitet eller rettighets- og oppholdsgrunnlag.

På massasjeinstitutter retter vi oss også mot personer som er utsatt for ufrivillig inngang til å selge seksuelle tjenester. Vårt primære nedslagsfelt er personer som oppholder seg i Oslo-området. Fordi mange som selger seksuelle tjenester reiser rundt til ulike byer i landet, og til ulike land i Europa, har vi likevel også et nasjonalt element i arbeidet vårt. Majoriteten av Nadheims brukere er kvinner, men vi møter og bistår også flere menn og personer med andre kjønnsuttrykk. Noen bruker Nadheim over mange år, mens andre bistår vi i korte perioder av gangen.

Nadheims målgruppe er stor og selvfølgelig også heterogen, med et stort spenn av nasjonaliteter og behov representert. Målgruppa har også ulik tilknytning og rettigheter til bistand fra offentlige tjenestetilbud i Norge. Felles for mange vi er i kontakt med, er likevel at de på ulike måter lever i sårbare livssituasjoner, til tross for at de på mange områder også er ressurssterke. Ofte er voldsutsattheten stor, helseutfordringene komplekse, inntektsgrunnlaget sårbart, forsørgerbyrden høy, bosituasjon dårlig, tilknytningen til velferdssamfunnet lav, kjennskapet til tilgjengelige hjelpetilbud svak og utsattheten for stigmatisering og diskriminering.

3.1.2 Nadheims arbeid

Nadheim, Oslo har eksistert som virksomhet siden 1981, og er Norges eldste tiltak på prostitusjonsfeltet. Vi er et lavterskel hjelpetilbud, og alle våre tilbud er gratis. Alle som ønsker det, kan være anonyme i møte med oss. Vi har åpent alle hverdager fra kl. 09.00–16.00, for både drop-in, individuelle avtaler og ulike aktiviteter.

3.1.3 Nadheims ansatte

I 2022 hadde Nadheim, Oslo ca. 10 årsverk fordelt på 13 ansatte i løpet av året – 10 kvinner og 3 menn.

Med to ansatte som har gått over i ny jobb, to som har vært ute i foreldrepermisjon og to som har vært langtids sykemeldt deler av året, har 2022 vært et år med flere endringer i staben. Til tross for det har vi lyktes med å drifte stabilt, og scorer høyt på trivsel i staben på gjennomførte arbeidsmiljøundersøkelser. Staben har bred fagbakgrunn som blant annet inkluderer sosionomer, sykepleiere, fysioterapeut, sosialantropolog og samfunnsviter, og mange har utdanning på mastergradsnivå eller relevant videreutdanning. Språk- og kulturkompetansen er god, og imellom oss snakket vi i 2022 flytende thai, spansk, italiensk, bulgarsk og russisk i tillegg til norsk og engelsk.

Vårt arbeid

Oppsøkende

Nadheim, Oslo skal gjennom oppsøkende arbeid på ulike arenaer etablere kontakt med personer som selger seksuelle tjenester, avdekke behov, gi informasjon og dele ut preventivt utstyr.

Oppfølging

Nadheim, Oslo skal tilby bred sosialfaglig oppfølging basert på individuelle ønsker og behov, og vi skal henvise, følge til og samarbeide med andre instanser der det er ønskelig og mulig. Vi skal også ha relevante gruppe- og miljøtiltak på huset, og jevnlig gjennomføre aktuelle prosjekter.

Påvirkning og kompetanseutveksling

Gjennom påvirkning, samarbeid, medvirkning og kompetanseutveksling skal Nadheim, Oslo løfte utfordringer og muligheter personer med erfaring fra salg av seksuelle tjenester opplever i det norske samfunnet. Sammen med målgruppa skal vi jobbe for at de blir involvert og hørt i beslutninger som berører dem selv, og vi skal jobbe for å påvirke prosesser på vårt fagfelt.

Frivillige

Tilknyttet Nadheim, Oslo har vi også en liten gjeng engasjerte og flinke frivillige ansatte, som bistår i gjennomføringen av miljøtiltak. I 2022 var dette tre personer. Vi har forsøkt å rekruttere flere frivillige til arbeidet vårt, men tilgangen på frivillig arbeidskraft har sunket betraktelig i kjølvannet av pandemien. Vi kommer derimot til å jobbe aktivt med å inkludere flere frivillige i arbeidet vårt i tiden framover. De frivillige følges opp av en egen koordinator i staben.

3.1.4 Nadheims økonomi

Nadheim, Oslos samlede utgifter var i 2022 på 10,45 millioner kroner, hvorav 71,5 % var lønnsutgifter. Vi finansieres både av egen organisasjon og av eksterne midler. 48 % av Nadheim, Oslos drift i 2022 ble finansiert av Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo. Største offentlige tilskuddsgivere var Justis- og beredskapsdepartementet og Helsedirektoratet, men vi mottok og viktige driftstilskudd fra Velferdsetaten Oslo kommune, samt prosjektilskudd fra Arbeids- og velferdsdirektoratet og Konfliktrådet. I tillegg mottok vi noe støtte fra Eckbos legat.¹

3.2 Gjennomførte tiltak og statistikk i 2022

3.2.1 Oppsøkende arbeid

Nadheim jobbet i 2022 oppsøkende på tre ulike arenaer; på internett, på gate og på massasjeinstitutter.²

På internett

Oppsøkende på nett

- Teamet: Fire-fem sosialkonsulenter med norsk, engelsk, spansk, italiensk, bulgarsk, russisk og thai språkkompetanse.
- Hatt størst fokus på å ringe kvinner som annonserer på RealEscort. Følger opp med informasjon i etterkant på sms, chat etc.
- 363 kontakter er oppnådd, i tillegg til at et høyt antall sms er sendt ut.
- Nær 60 % av kontaktene oppga å være fra Europa, herunder 10 % fra Norge og 13 % fra russiskspråklige områder. 20 % oppga å være fra Sør-Amerika, 17 % fra Asia og et fåtall fra afrikanske land.

Internett og eskortesider er i dag den største arenaen for salg og bytte av seksuelle tjenester. I perioden september-november 2022 var det eksempelvis 550 nye kvinnelige annonser på RealEscort, som er et større antall enn på samme tid i fjor. En uformell, men systematisk kartlegging gjennomført av det oppsøkende teamet i denne perioden, fant blant annet at mange annonser kun ligger ute i korte perioder av gangen. 25 % av annonsene hadde et mobilnummer vi tidligere hadde registrert, men som nå lå ute med et nytt navn og profil. Dette bekrefter tidligere kunnskap om at antallet unike personer vi kommer i kontakt med er vanskelig å måle, at det tidvis er stor mobilitet i miljøet og at deler av annonseringen er organisert. Særlig i rumenske, ukrainske og russiske miljøer har

vi inntrykk av at det er høy grad av organisering, ofte knyttet opp mot byråer basert utenlands. Metodisk er dette utfordrende, da det er vanskelig å komme direkte i kontakt med personene som selger seksuelle tjenester selv.

Volumet på antallet annonser, men og graden av organisering, gjør at det oppsøkende teamet må selektere hvilke annonser de kontakter. Vi prioriterer blant annonser der vi har unik språkkompetanse, og vi styrket i 2022 vår innsats opp mot russiskspråklige og ukrainske personer gjennom ansettelsen av en russiskspråklig sosialkonsulent rett før eskaleringen av konflikten mellom Russland-Ukraina i februar.

Vi opplevde i 2022 også i økende grad at personer henvises til Nadheim, Oslo direkte fra andre i målgruppa som kjenner til oss, og at det totale antall personer vi når ut til derfor er høyere enn antall kontakter som inngår i statistikken for 2022. Dette tenker vi også vitner om viktigheten av langsiktig tilstedeværelse som en oppsøkende aktør, hvor vi har bygget relasjoner og tillitt i målgruppa gjennom metodisk godt arbeid over flere år.

På massasjeinstitutter

Oppsøkende på massasjeinstitutter

- Teamet: To sosialkonsulenter med thai språk- og kulturkompetanse.
- Gjennomført 29 vakter og 133 besøk på 95 ulike institutter.
- Møtt 182 personer. 23 av disse mottok oppfølging ute på instituttet.

Massasjeinstitutter har vært Nadheim, Oslos andre prioriterte arena for oppsøkende arbeid i 2022, hvor vi har kommet i kontakt med 182 personer i året som gikk. I tillegg til institutter i Oslo, har vi også jobbet enkelte vakter i Viken da behovet for bistand er stort også her. I sammenheng med NRK Brennpunkt sin dokumentar om Massasjesalonger i desember, var det stor urolighet i det thailandske miljøet tilknyttet institutter både i Oslo og nasjonalt. Mange følte seg både trakassert og stigmatisert, og flere opplevde å miste sitt allerede minimale inntektsgrunnlag. Det thaispråklige teamet på Nadheim intensiverte derfor sitt oppsøkende arbeid på slutten av året, og har hatt stort trykk på oppfølgingsarbeid i forlengelsen av de oppsøkende vaktene.

Mange som jobber på instituttene har lange dager på jobb, og å ta seg tid til å besøke et hjelpetiltak medfører risiko for tapt inntekt. Det thaispråklige teamet på Nadheim Oslo har derfor i 2022 tilbudt individuell oppfølging ute på instituttene, i tillegg til våre lokaler.

Vi understreker at vi ikke har oversikt over omfanget av salg av seksuelle tjenester på massasjeinstitutter. Likevel vet vi at risikoen er høy for en ofte ufrivillig inngang til å selge seksuelle tjenester, både på grunn av inntektsbehov og med bakgrunn i en forventning fra mange kunder om at det skal tilbys andre tjenester enn kun massasje.

På gata

Oppsøkende i gate

- Gått fem oppsøkende vakter på kveld og natt i Oslo sentrum.
- Tett samarbeid med andre lavterskeltak med tilstedeværelse i gatemiljøet.
- Møtt mellom 3 og 25 personer på en vakt. Majoriteten kvinner fra Øst-Europa (primært Bulgaria), men og noen fra sør-amerikanske og afrikanske land.

Det er fremdeles relativt få personer som selger seksuelle tjenester fra gate i Oslo sentrum, og mye av aktiviteten skjer i helg og etter midnatt. Av samlede ressurs hensyn på virksomheten har vi kun gjennomført sporadiske vakter ute i året som gikk. I tillegg har vi jevnlig hatt erfaringsutveksling med Pro Sentret, Maritastiftelsen og Bymisjonssentret, som er andre aktører som jobber oppsøkende i det samme området. Samlet har vi derfor et godt bilde av hvem som selger seksuelle tjenester på gate i dag, hvor majoriteten er personer som kjenner oss godt fra før og har vært i Norge over mange år. Samtidig har vi basert på observasjoner i gatebildet, inntrykk av at noen av de østeuropeiske kvinnene jobber delvis organisert.

3.2.2 Individuell oppfølging

Nadheim, Oslo tilbyr individuell oppfølging både til personer som selger seksuelle tjenester aktivt i dag, og til personer som har gjort det tidligere. Oppfølging tilbys både i form av drop-in og ved mulighet til å lage avtaler fram tid.

Individuell oppfølging

- Ca. 335 personer mottok individuell oppfølging.
- 120 av disse var nye for oss i 2022.
- Godt over 2000 oppfølgings-samtaler er gjennomført.
- I tillegg kommer 'ad hoc' støtte-samtaler på stua og i drop-in-arbeid
- 1 av 3 var migranter fra Thailand. For øvrig var kvinner fra Nigeria samt fra ulike land i Sør-Amerika og Øst-Europa høyt representert.

De siste års stigende trend ved Nadheim, Oslo med økt antall oppfølgingsaker, fortsatte i 2022. Noe har vært engangssaker, men majoriteten følger vi opp over tid. Thaispråklige kvinner utgjør den største nasjonaliteten i oppfølgingsarbeidet, noe som gjenspeiler både Nadheims innsats overfor denne gruppa, deres behov for bistand, samt deres manglende tilknytning til andre hjelpetilbud. De nigerianske kvinnene er i hovedsak personer vi har fulgt opp over mange år, og som har opphold i Norge knyttet til menneskehandelsak eller familiegjenforening. Flere har behov for bistand til å orientere og etablere seg i det norske samfunnet, selv om de har bodd her over tid.

Spørsmål knyttet til helse, oppholdsregler og migrasjon, voldsutsatthet, sikkerhet, bolig, økonomi, Nav, arbeid, rettigheter i Norge og regelverk rundt salg av seksuelle tjenester er eksempler på tema som har vært gjennomgående i oppfølgingsarbeidet.

Vi erfarer at mange har få å snakke med når det gjelder sin livssituasjon, og at en god samtale og å legge til rette for åpenhet hos oss kan bidra til å redusere opplevelsen av ensomhet hos den enkelte. Vi tilbyr derfor også støttesamtaler i arbeidet vårt, hvor fokus ligger på å kunne uttrykke sine ulike tanker, følelser eller bekymringer.

Vi var i 2022 i kontakt med fire personer vi konkret vurderte kunne være utsatt for menneskehandel, og to av disse mottok videre bistand fra ROSA og vårt botilbud Lauras hus.

3.2.3 Miljø- og gruppetiltak

Ulike miljøtiltak har tradisjonelt vært en viktig del av Nadheim, Oslo sitt tilbud til målgruppa. Miljøtiltakene er en arena for felleskap og deltakelse, i tillegg til at noen tiltak også har en ekstra dimensjon med fokus på kompetanseheving om ulike tema.

Gruppetiltak

- 56 lunsjer ble gjennomført gjennom hele 2022. Snitt på 11-12 gjester.
- Språktreningskurs for thai ble holdt over 27 uker. Snitt på fire deltakere.
- Ett kurs om kvinnehelse ble holdt for thaispråklige personer.
- En kulturgruppe har hatt besøk på ulike museer og utstillinger Oslo.
- Kunst- og uttrykksterapigruppe er avholdt, med enkelte deltakere fra Nadheim Oslo i tillegg til fra andre virksomheter.
- Ulike sosiale sammenkomster er gjennomført, som feiring av thailandsk nyttår og å invitere til sommerfest i bakgården vår.

Selv om starten av året nok en gang var noe preget av restriksjoner for gruppetilbud med antallsbegrensinger og avstandskrav, har vi i 2022 nærmet oss tilbake til normaldrift i våre ulike gruppetiltak. Fokus har vært på måltidsfelleskap, språk- og kulturgrupper, og markering av både norske og internasjonale høytider.

3.2.4 Testing og utstyr

Kondomer og testing

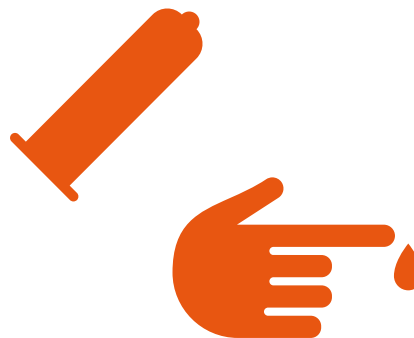
- Ca. 100 000 kondomer ble delt ut.
- 41 tester for hiv/syfilis ble gjennomført. Alle tester var negative.

Testing

Hurtigtest hiv og syfilis, hvor testresultatet blir klart umiddelbart, er et viktig tilbud til målgruppa. Antall tester i 2022 var samlet sett noe lavere enn foregående år. Vi har inntrykk av at nedgangen i testaktivitet ikke er unik for Nadheim, Oslo, men også erfares av flere andre lavterskel virksomheter. Dette kan blant annet skyldes eksterne årsaker relatert til pandemien, som endring i reisemønster og at flere vi har vært i kontakt med har oppholdt seg i Norge i lengre perioder av gangen – og dermed også har andre muligheter til å benytte seg av mer utvidede helse- og testtilbud. Vi hører også at flere jevnlig tester seg i hjemlandet.

Kondomer

Nadheim, Oslo deler ut gratis kondomer og glidemiddel i oppsøkende arbeid og gjennom drop-in-tilbud i våre lokaler. I tillegg til å være et forebyggende tilbud i seg selv, er kondomhenting også en inngangsport for informasjonsdeling og relasjonsbygging, særlig i kontakt med nye personer i målgruppa. Årets tall var en økning sammenlignet med i fjor, og er nå tilbake på nivå med før pandemien.

Arbeidsinkludering – et samarbeidsprosjekt mellom Nadheim og Unikum

Formål

Bistå personer fra Nadheims målgruppe med å få og beholde en «ordinær jobb». Å gjennom arbeid skape deltakelse, stabilitet, selvstendighet og bedre levevilkår for deltakerne.

Hvordan

Tverrfaglig samarbeid mellom Nadheim, Oslo med sin målgruppekompetanse og Unikum med sin arbeidsinkluderingskompetanse og nettverk av arbeidsgivere. «Supported Employment» som metodisk utgangspunkt, med skreddersydd individuell oppfølging både før, underveis og etter deltakerne kommer i jobb, og både på og utenfor arbeidsplassen.

Deltakere

Brukere av Nadheim som har motivasjon og ønsker bistand til å få en ordinær jobb. Deltakerne definerer selv sine egne mål i prosjektet. Mål om ca. 30 deltakere, og at 60 % er i jobb innen seks mnd. Thaiandske personer, EØS-borgere og nigerianske kvinner med langvarig opphold i Norge er prioriterte kandidater.

Når

Mai 2021–april 2023. Er ytterligere forlenget ut 2023 i første omgang.

Prosjektteamet

To sosialkonsulenter fra Nadheim Oslo, to jobbspesialister fra Unikum og fagansvarlig fra Unikum. Totalt ca. 2,5 årsverk.

Nav

Saksbehandlere i Nav kan innvilge deltakelse i prosjektet som del av individuelle aktivitetsplaner for relevante kandidater.

Ressursgruppe i prosjektet

Anette Brunovsiks (forsker Fafo), Øystein Spjelkavik (forsker OsloMet), Hina Lie Qazi-Aarud (rådgiver Nav Gamle Oslo), Sarah K. Johannsdottir (prosjektleder Jobbsjansen, Nav Grünerløkka), og en representant fra brukerrådet på Nadheim, Oslo.

Finansiering

Prosjektet finansieres i hovedsak av Stiftelsen Dam, Justis- og beredskapsdepartementet og Arbeids- og velferdsdirektoratet.

3.2.5 Prosjekt Arbeidsinkludering

Nadheim, Oslo har over mange år jobbet med tematikken arbeidsinkludering fra ulike innfallsvinkler. Som et nytt tiltak ble prosjektet «Arbeidsinkludering: et samarbeidsprosjekt mellom Nadheim Oslo og Unikum» etablert i 2021, og har vært en sentral satsning for oss også i 2022.

Resultat til nå

24 deltakere har vært innoom arbeidsinkluderingsprosjektet i 2022. Alle har migrantbakgrunn, og et høyt antall nasjonaliteter er representert. Spennet i alder er fra 25–60 år, og variasjonen er stor når det kommer til utdanningsnivå og tidligere arbeidserfaring. Noen selger seksuelle tjenester i dag, mens andre ikke har gjort det på flere år.

Isolert sett kan prosjektet sies å være et stykke unna de rent kvantitative målene som ble satt ved oppstart. Ca. 20 % av deltakerne har nådd sine mål, mens ytterligere 20 % er i jobb, men ikke i type stiling de ønsker. I tillegg kommer personer som var i en arbeidsrelasjon når de gikk inn i prosjektet, herunder jobbet på massasjeinstitutt, men som av ulike årsaker har satt deltakelsen på pause. Inntektsbehov og økonomiske forpliktelser, samt manglende tid å investere i prosjektet, er blant de vanligste årsakene til dette. Andre har fått bistand til å finne en jobb eller etablere eget firma, men har flyttet ut av landet i en periode og mottar derfor ikke oppfølging av prosjektet. Flere av deltakerne som pr i dag ikke er i jobb, har enten valgt å sette prosjektdeltakelsen på pause på grunn av personlige forhold eller endring i livssituasjon, eller de har trengt mer tid på å tenke igjennom om endringen og den personlige investeringen som prosjektdeltakelsen tross alt vil kunne innebære, er rett valg her og nå. Andre er i aktive faser i prosjektet, med kartlegging og jobbsøk og hvor det derfor er for tidlig å si noe om måloppnåelse.

Å skulle måle kvantitative måloppnåelse, er derfor en sammensatt og kompleks øvelse i prosjektet. Det er og viktig å understreke at majoriteten av deltakerne opplever andre positive effekter knyttet til livsmestring, psykisk helse og det å bli sett og tatt på alvor, enn det å kun isolert sett komme i jobb i ønsket stilling. Fag- og tiltaksutviklingsenheten i Kirkens Bymisjon gikk i 2022 i gang med en kvalitativ evaluering av nettopp dette, og resultat herfra vil innarbeides i en helhetlig prosjektrapport som lanseres høsten 2023. Prosjektet får også gode tilbakemeldinger på sin innovative og tverrfaglige tilnærming til arbeidsinkludering, fra anerkjente eksterne aktører på feltet.

At den kvantitative måloppnåelsen er noe lavere pr nå enn vi hadde som mål om, skyldes flere ulike elementer. Noe er gjenkjennbare faktorer fra det å være migrant i Norge, som språkutfordringer, kulturelle forskjeller og tidvis lav systemforståelse. Andre faktorer er mer målgruppespesifikke, hvor deltakernes livssituasjon og oppfølgingen som kreves ofte er mer sammensatt enn i saker

Unikum til vanlig jobber. For eksempel er det å ha vært utsatt for vold eller utnyttelse i forbindelse med sexsalg, stigma knyttet til sexsalg og det at kropp har vært salgsvare, blant faktorene som kan komplisere det å bygge tillitsrelasjoner med kollegaer og håndtere traumereaksjoner som kan oppstå i en arbeidssituasjon. Vi ser i tillegg at prosjektteamet i seg selv er sårbart for fravær, da teamet består av få personer. Dette er likevel tematikk som aktivt jobbes med, og vi forventer gode resultat for deltakerne i 2023.

3.2.6 Samarbeid og kompetanse

Samarbeid og kompetanseutveksling med andre aktører er en viktig del av Nadheim, Oslo sitt arbeid på ulike plan, med formål om å styrke det helhetlige tilbudet til og forbedre situasjonen for personer i vår målgruppe. Fokus for oss i 2022 har vært på styrke det nasjonale samarbeidet med Nadheim i Stavanger, Bergen og Trondheim, i tillegg til å delta på relevante eksterne seminarer og å arrangere egne interne fagmøter.

Nadheim nasjonalt

Vi er takknemlige for den gode kontakten vi har med Nadheim tiltakene i Bergen, Trondheim og Stavanger. I 2022 har vi fått felles navn, og vi har og hatt mye kontakt og fokus på å utvikle felles identitet og tilhørighet, både til navn og til arbeidsfelt. Vi henviser personer vi treffer til hverandre, og bruker hverandre for metodeutvikling og veiledning. I mai arrangerte vi samling i Tromsø for alle ansatte ved de fire tiltakene, der vi diskuterte felles problemstillinger, lokale ulikheter og veien videre for samarbeidet.

Målet med vårt samarbeid:

- Bygge felles identitet
- Felles faglig forankring
- Sikre likeverdige tjenester til målgruppa

Foredrag

Nadheim, Oslo har i 2022 holdt innlegg i ulike eksterne fora. Vi har blant annet snakket om oppsøkende arbeid på internett på Nasjonalt seminar om menneskehandel i regi av KOM, og om Chemsex, salg av seksuelle tjenester og skadereduksjon på Chemsexkonferansen 2022. Vi har også holdt forelesning for masterstudenter ved Universitetet i Oslo om kjønnsbasert vold og migrasjon, og for studenter ved Lovisenberg Diakonale Høyskole om storbyhelse sett fra vår målgruppes perspektiv.

Fagmøter

Staben på Nadheim, Oslo har i 2022 deltatt på eller arrangert en rekke fag- og samarbeidsmøter med mål om kompetanseheving og erfaringsutveksling på ulike felt.

Fagmøter med eksterne aktører har blant annet vært med PION, Pro Sentret, Senter for kriminalitetsutsatte, Alternativ til Vold, advokatfirmaet KPU, Joyce Ojokojo om tematikken vold i nær relasjon i et interkulturelt perspektiv, menneskehandel-tiltaket ROSA, Chemfriendly og Sex og Samfunn. Vi har særlig fortsatt vårt faglige fokus fra 2021 på vold i nære relasjoner og på seksuell helse.

Staben har og hatt månedlig veiledning fra psykologspesialist Gina Hægland. Videre har vi deltatt på kurs i regi av VIVAT om «Førstehjelp ved selvmordsfare», og på ulike digitale kurstilbud i regi av RVTS.

Nettverk og seminarer

Av seminarer og møter har vi blant annet deltatt på ROSA-seminar og KOM-seminar om menneskehandel, Chemsexkonferanse om rus og sexsalg, og dialogmøte i Oslo kommune om ny folkehelsestrategi. Vi har vært representert i «Nettverk for innvandrerhelse i frivillig sektor» koordinert av FHI, og på «Møteplass for mobile migranter» koordinert av Universitetet i Oslo. Nadheim, Oslo har i 2022 også deltatt i ulike nettverk i egen organisasjon, som nasjonalt nettverk med fokus på utnyttelse og menneskehandel, og

nasjonalt nettverk for forebygging av hiv og seksuelt overførbare infeksjoner. Vi har holdt innlegg om blant annet arbeidet vårt opp mot thaispråklige personer, og om arbeidsinkluderingsprosjektet Nadheim-Unikum for virksomheter i egen organisasjon.

Vi har og hatt jevnlig treffpunkt med Pro Sentret, Maritastiftelsen og PION som er andre tiltak i Oslo som jobber opp mot personer som selger seksuelle tjenester. Vi har etablert et eget nettverk mellom virksomheter i egen organisasjon som Bymisjonscenteret og Møtestedet, om oppsøkende arbeid, behov og metode. I tillegg har vi møtt jevnlig i nettverk om menneskehandel i regi av Nav Grünerløkka v/MENTRA.

Internasjonalt

Internasjonalt deltok virksomhetsleder i 2022 på en europeisk konferanse i Wien, arrangert av en østerisk tenketank, om menneskehandel. Tema var «Tackling the lack of attention on preventing human trafficking and exploitation». Videre har vi i 2022 formalisert et samarbeid med The Ministry of Home Affairs i Portugal, ifm. et samarbeidsprosjekt mellom statlige og ideelle aktører i Portugal om seksuell utnyttelse. Innledende møter er gjennomført, blant annet ett i Lisboa. Nadheim Oslo og Lauras hus kommer til å ha en erfaringsutvekslingsrolle i prosjektet framover og blant annet fasilitere for en konferanse i Oslo høsten 2023.

Thai-teamet på Nadheim har også hatt erfaringsutvekslingsmøter med Pro-tukipiste; en finsk hjelpeorganisasjon på prostitusjonsfeltet.

Studenter

Vi hadde en dyktig 3.-års sosionomstudent i praksis hos oss høsten 2022. I tillegg har vi presentert arbeidsinkluderingsprosjektet Nadheim–Unikum for masterstudenter ved OsloMet, og hatt dialog med flere studenter om å skrive masteroppgave om prosjektet. I tillegg har vi hatt undervisning for studenter ved Universitetet i Oslo og Lovisenberg diakonale høyskole. Studenter fra Musikkhøyskolen har og vært på Nadheim og holdt konsert, samt fått innføring i arbeidet vårt.

3.2.8 Brukerrådet

Nadheim, Oslos ønske som virksomhet er at målgruppa og de som bruker våre tjenester, i størst mulig grad skal involveres i utvikling av tilbudet vårt og i å sette aktuelle tema på agendaen. Brukerrådet tilknyttet Nadheim, Oslo er en viktig part inn i dette arbeidet.

Om brukerrådet

- Opprettet i 2008.
- Består av seks–åtte medlemmer fra ulike nasjonaliteter og kjønn, med erfaring fra salg av seksuelle tjenester på forskjellige arenaer.
- To ansatte fra Nadheim, Oslo bistår med å fasilitere møter og aktiviteter.
- Brukerrådet er et selvstendig organ hvor deltakerne representerer seg selv og sine egne meninger.
- Brukerrådet skal gi Nadheim, Oslo råd og innspill til driften av virksomheten basert på målgruppas behov, og på egen hånd eller sammen med Nadheim sette fokus på eller uttale seg om aktuelle saker i prostitusjonsdebatten.

Brukerrådets medlemmer har i 2022 deltatt på og gjennomført flere ulike aktiviteter:

- Holdt fem felles brukerrådsmøter fra mai–desember, og vedtatt ny struktur om månedlige møter framover.
- Ett nytt medlem ble rekruttert, og ett gikk ut.
- Bisto inn mot undervisning for studenter ved Lovisenberg Diakonale Høyskole.
- Deltatt i ressursgruppe i arbeidsinkluderingsprosjektet Nadheim–Unikum.
- Vært på studietur til Lisboa, med besøk hos tiltak på rus-, prostitusjons- og menneskehandelfeltet.

Brukerrådet har i 2022 blant annet vært opptatt av å evaluere sitt mandat og den videre organiseringen av rådet, samt å drøfte hvilke saker rådet skal tematisere og hvordan jobbe for å fremme økt fokus på disse i tiden fremover.

3.3 Aktuell tematikk

Nadheim, Oslo jobber med et bredt spekter av tema i møte med en mangfoldig målgruppe. Noen tema er likevel verdt å trekke særskilt fram i 2022, og utgjør en kombinasjon av tematikk personer vi har hatt kontakt med har vært opptatt av eller trengt bistand til, og utfordringer vi som hjelpetiltak ser preger mange i Nadheims brukergruppe.

Covid-19

Pandemien satte fremdeles sitt preg på målgruppas situasjon og på henvendelser til oss som hjelpetiltak deler av året. Det var i de første månedene av 2022 etterspørsel etter informasjon om vaksiner og vaksinepass, om testmuligheter og om innreiseregler i ulike europeiske land. Mange har også vært opptatt av smittesituasjon og regelverk ulike steder i Norge.

I tillegg har det hos enkelte vært usikkerhet rundt hva som er gjeldende regelverk for salg av seksuelle tjenester i pandemitid. Å gi informasjon knyttet til covid-19, men også det å følge til avtaler ifm. vaksinerings, var viktig arbeid i begynnelsen av året og har tatt en andel av Nadheim Oslos ressurser også i året som gikk. Samtidig ser vi at pandemien har påvirket blant annet psykisk helse og den økonomiske situasjonen hos mange i målgruppa.

Arbeid, inntekt og økonomiske utfordringer

Også i første del av 2022 hadde pandemien innvirkning på inntekten til mange som selger seksuelle tjenester for å forsørge seg selv og sin familie. En marginalisert livssituasjon har vært realiteten for flere, og økonomiske bekymringer og gjeldssaker, muligheter og rettigheter i arbeidslivet og kontakt med Nav har vært sentral tematikk i den forbindelse. På tvers av arenaer har vi og sett tilfeller hvor personer har solgt seksuelle tjenester for å supplere lav inntekt fra øvrig arbeid. Det er grunn til å tro at dette er en forsterket konsekvens av pandemien og av økonomisk urolige tider i Europa.

Samarbeidet mellom Nadheim, Oslo og Unikum om arbeidsinkludering har derfor vært både en riktig og viktig satsning i 2022.

Manglende samfunnsdeltakelse

Økonomisk marginalisering og sårbarhet i arbeidslivet, påvirkes og av at mange i Nadheims brukergruppe mangler tilgang på, kjennskap til eller av sammensatte årsaker opplever lav effekt av offentlige hjelpetilbud og velferdstjenester. Flere mangler et nettverk i Oslo, utover med personer fra samme nasjonalitet. I tillegg preger psykisk helseutfordringer og det å leve i usikre livssituasjoner mange. Språk- og kommunikasjonsutfordringer er heller ikke uvanlig. Mye av fokuset på Nadheim, Oslo i 2022 har derfor vært på å gi psykososial støtte og invitere til et fellesskap. Vi er glade for at vi nå igjen kan invitere til gruppetilbud og måltider uten antallsbegrensninger.

Vi ser og at mange trenger praktisk bistand i det daglige i alt fra bruk av digitale verktøy til det å navigere i og hevde sine rettigheter. Dette gjelder også for mange som har bodd i Norge i flere år, og som ofte ikke lenger selger seksuelle tjenester. Flere sliter med å håndtere sine erfaringer knyttet til migrasjon, sexsalg og/eller menneskehandel. Noen har utfordringer som aleneforeldre, og mange opplever det å etablere seg i Norge som krevende i en kultur og i møte med en forvaltning som på flere måter føles fremmed. I ulike deler av Nadheim Oslos virksomhet, fra oppfølgingsarbeid og miljøtiltak til samarbeid og kompetanseutveksling med andre aktører, jobber vi aktivt opp mot disse utfordringene. Samtidig er det viktig å anerkjenne at flere i vår brukergruppe ville hatt nytte av økt kontakt med andre hjelpetilbud, utover Nadheim som et prostitusjonstiltak, og at dette vil kreve både økte ressurser og økt kompetanseutveksling. Thaispråklige personer tilknyttet miljøene på massasjeinstitutter har vært en viktig målgruppe for dette fokuset i 2022.

Stigma

Stigma knyttet til å selge seksuelle tjenester oppleves fortsatt betydelig i det norske samfunnet. Mange i Nadheims målgruppe opplever i tillegg et ekstra stigma knyttet til det å ha migrantbakgrunn, og vi har i år igjen sett at noen nasjonalitetsgrupper her er mer utsatt enn andre, eksempelvis thailandske kvinner. Stigmaet kommer til uttrykk blant annet i medieomtaler om målgruppa, i kunders forventninger og krav til seksuelle tjenester som skal tilbys, og i episoder med diskriminering og utnyttelse i arbeidslivet. Økt voldsutsatthet, tøying av grenser for egen seksuell og psykisk helse, lav samfunnsdeltakelse og reservasjon mot kontakt med hjelpetiltak utenfor prostitusjonsfeltet, er noen av de potensielle konsekvensene av vedvarende stigma.

I 2022 ble vi kontaktet av NRK Brennpunkt som ønsket å lage en dokumentar om kjøp og salg av seksuelle tjenester på massasjeinstitutter, og vi har sammen med Nadheim i de tre andre byene, brukt mye krefter på dialog med NRK i forsøk på å bidra med fenomenforståelse og forebygge et program som forsterket stigma og diskriminering av thailandske kvinner. Dette lyktes vi i liten grad med, og i desember publiserte NRK en Brennpunkt-dokumentar som rammet thailandske kvinner hardt. På bakgrunn av informasjon om NRKs bruk av metoder i arbeidet med programmet, og profilen på NRKs ferdige dokumentar, besluttet Kirkens Bymisjon å klage NRK inn til PFU, sammen med thailandske kvinner som ble direkte berørt av programmet. NRK er nå nylig felt av PFU på flere punkter knyttet til dokumentaren, og selv om vi imøteser dette er dessverre skaden allerede skjedd for mange i det thailandske miljøet tilknyttet massasjeinstitutter.

Nasjonalt arbeid

Mobiliteten blant flere i Nadheims målgruppe er høy. Inntektsbehov, konkurranse om kunder og periodevist påtrykk fra politiet, er medvirkende faktorer til at flere forflytter seg mellom ulike byer og tettsteder i Norge. Vi erfarer og at mange vi er kontakt med i oppsøkende arbeid, etterspør hva som finnes av hjelpetilbud også i andre norske byer. Kirkens Bymisjon har hjelpetiltak på prostitusjonsfeltet i landets fire største byer; Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger. Takket være økt fokus på samarbeid og at vi nå har fått Nadheim som felles navn, ser vi at stadig flere vi er i kontakt med kobler tilbudet i de fire byene sammen. Å fortsette utviklingen her også framover står sentralt for å styrke det helhetlige tilbudet til målgruppa.

Samtidig ser og hører vi om et stort behov for bistand også utenfor de fire storbyene, særlig blant thailandske kvinner tilknyttet massasjeinstitutter. Den generelle kunnskapen om denne gruppa er lav, og få hjelpetiltak i landet har fokus på thailandske kvinner i Norge. Risikoen for å bli utsatt for stigma og fordommer knyttet til å jobbe på massasjeinstitutter, eller til å selge seksuelle tjenester, kan og antas å være høyere i et mindre lokalsamfunn, enn i en storby.

Voldsepisoder og sikkerhet

Risikoen for å bli utsatt for vold, trakassering og uønsket atferd i forbindelse med sexsalg er høy. Sikkerhet både knyttet til sexsalg og til drift av massasjeinstitutter, er derfor tema mange vi har kontakt med er opptatt av. Enkelte forteller om ukentlige voldsepisoder, og voldstematikk har vært gjentakende i samtaler både i oppsøkende arbeid, ved drop-in henting av kondomer og i individuell oppfølging. Også på institutter forteller flere om voldshendelser, trusler, ransepisoder og seksuell trakassering. Vi vet at voldsutsattheten i målgruppa er stor også i nære relasjoner.

Vi jobber for å ha god kompetanse om denne tematikken i stab, slik at vi både kan tematisere vold og henvise til rette instanser. Vi ser at flere av de vi treffer vegrer seg for å ta kontakt med politiet når de opplever vold, mange har liten tillit til at de blir tatt på alvor eller de frykter politiets bortvisningspraksis av utenlandske personer. Vi vet at mange opplever seg mistenkeliggjort, og vi vet at flere utsettes for hurtige bortvisninger uten at deres situasjon kartlegges godt nok. Dette mener vi er bekymringsfullt, og bidrar til en svekkelse av rettsvernet for personer som selger seksuelle tjenester.

Forslag om avkriminalisering av sexkjøp og politisk fokus på feltet

På tampen av 2022 kom Straffelovrådet med sin gjennomgang av kapittel 26 i Straffeloven. Som en liten del av denne gjennomgangen forslår rådet å avkriminalisere kjøp av seksuelle tjenester fra voksne. Nadheim, Oslo ser gode argumenter både for å beholde loven som den er og for å avkriminalisere, og vi startet i 2022 arbeidet med å utforme Kirkens Bymisjon sitt høringsinnspill til dette forslaget. Høringsinnspillet sendes inn i midten av april 2023. Mer enn vi er opptatt av kriminalisering/avkriminalisering av sexkjøp, er vi likevel opptatt av det vi erfarer er en lite aktiv politikk på feltene prostitusjon og menneskehandel i Norge i dag. Vi mener blant annet at det mangler aktive handlingsplaner som forplikter sosialpolitisk på begge disse feltene.

Organisering og kontroll

Nadheim, Oslo har i de siste årene identifisert få personer utsatt for menneskehandel, særlig sammenlignet med for 10–15 år tilbake hvor majoriteten av de identifiserte var nigerianske kvinner. Årsaken til nedgangen er sammensatt, men vi tenker at blant annet migrasjonspolitisk praksis og det at den totale bistanden til ofre for menneskehandel i Norge ikke har truffet godt nok, er medvirkende faktorer.

Kontaktetablering og å adressere sensitiv tematikk på internett, som har tatt over for gate som ny hovedarena for sexsalg, er også mer komplekst. Samtidig ser vi i oppsøkende arbeid i 2022 klare tegn til at flere som annonserer på nett, er organisert eller kontrollert i ulik grad. Vi hører også om elementer av organisering og kontroll på enkelte massasjeinstitutter og dels også i gate. Selv om dette ikke i klarhet er ensbetydende med menneskehandel, medfører det likevel sårbarhet på flere plan for personene det gjelder.

Personer som kommer til Norge og har oppholdet sitt her koordinert via byråer eller annen form for organisering, har ofte lite kontroll over hva som annonseres på eskortesider og over hva slags seksuelle tjenester de må tilby kunden. De får ofte ingen informasjon om rettigheter i Norge, eller hvor de kan få helsehjelp eller skadeforebyggende utstyr som gratis kondomer. Noen forteller om inndratte pass, høye boutgifter og betaling av provisjon ifm. sexsalget. Andre forteller at de opplever det vanskelig å bryte ut av organiseringen, blant annet av økonomiske årsaker og av frykt for trusler mot familie eller mot at det skal avsløres i sosiale medier at de selger seksuelle tjenester.

Samtidig er ikke bildet her udelt negativt. Noen av de vi møter forteller om fordeler ved at andre fasiliterer arbeidet, hvor blant annet økt kundegrunnlag og at den samlede inntekten ofte blir større enn om de skulle annonsert på egen hånd, trekkes fram som en potensiell fordel.

Det er og viktig å påpeke at graden av organisering antakelig varierer, fra tilfeller der den er tett knyttet opp mot kontroll og tvang, til tilfeller som går mer på praktisk fasilitering.

Svært få forteller om situasjoner som faller innenfor det som juridisk defineres som menneskehandel, men vi antar at en del av organiseringen handler om hallikvirksomhet og utnyttelse. Vi bistår med kontakt med ROSA, politi og bistandsadvokater når personer ønsker råd ifm. potensiell menneskehandlesak, eller om de ønsker å anmelde.

Å jobbe oppsøkende og relasjonsbyggende i dette landskapet er uansett utfordrende, særlig fordi vi ofte ikke har kontaktnummer direkte til personene selv, samt at noen kun er her i korte perioder av gangen.

4. Lauras hus

4.1 Hvem er vi og hva gjør vi?

4.1.1 Målgruppa til Lauras hus

Lauras hus er et midlertidig bo- og oppfølgingstilbud i Oslo for mulige ofre menneskehandel og deres barn. Vår målgruppe er personer av alle kjønn og nasjonaliteter, og beboerne kan være utsatt for ulike utnyttelsesformer. I praksis er det likevel bare kvinner og deres barn som har vært beboere hos oss i løpet av 14 års drift. Majoriteten har kommet fra afrikanske land og vært utnyttet i forbindelse med prostitusjon. Både nasjonalitet, bakgrunn og utnyttelsesform blant beboerne er derimot i endring nå.

De fleste av beboerne på Lauras hus viser symptomer på traumeopplevelser. De har ofte behov for bred helse- og sosialfaglig oppfølging, og lite kjennskap til sine rettigheter og muligheter for bistand i Norge når de flytter inn hos oss.

4.1.2 Tilbudet på Lauras hus

Lauras hus sitt oppdrag er å tilby personer antatt utsatt for menneskehandel, og deres barn, en trygg midlertidig bolig kombinert med bred individuell oppfølging.

Innflytting

Beboere henvises til Lauras hus fra ROSA og fra Nav ved HTSO (Human Trafficking Support Oslo).³ Noen er i såkalt refleksjonsperiode⁴ når de flytter inn, mens andre har oppholdsstatus som asylsøkere. Det er heller ikke uvanlig at beboerne går over fra refleksjon til asyl i løpet av botiden på Lauras hus.

Boligene

Lauras hus består av seks samlokaliserte og tre uavhengige leiligheter i et boligområde i Oslo. Hver beboer har en selvstendig

boenhet, samtidig som de også har tilgang på fellesarealer og på personale 24 timer i døgnet. Beboerne beveger seg fritt inn og ut av boenhetene, og kan etter visse retningslinjer ha gjester. Det er høyt fokus på beboernes trygghet i driften.

Oppfølging

Hver beboer har sin primærkontakt blant de ansatte, og det utarbeides en individuell plan hvor ansatt og beboer i fellesskap ser på hvilke mål og hvilke behov for tiltak og støtte den enkelte beboer har. En sentral del av oppfølgingsarbeidet på Lauras hus knytter seg til beboernes oppholdsgrunnlag og menneskehandelsak. Vi jobber også aktivt med traumestabilisering og psykoedukasjon, blant annet med mål om at beboerne skal lære seg hvordan de kan forstå og håndtere sine traumesymptomer. Dette er også viktig for at beboerne skal kunne nyttiggjøre seg andre deler av oppfølgingsarbeidet på Lauras hus, og være bedre rustet til å håndtere livet etter utflytting fra oss.

Eksempel på tema i oppfølgingsarbeidet

- Oppholdsgrunnlag og menneskehandelsak.
- Rettigheter og juridisk bistand.
- Helse (somatisk, psykosomatisk og psykisk).
- Skole, utdanning, arbeid og aktivitet.
- Sikkerhet og trygghet.
- Økonomi og livsopphold.
- Nettverksbyggende arbeid.
- Selvstendigjøring.
- Foreldrerollen eller graviditet.

Som del av vårt tilbud til beboerne tilrettelegger vi også for ulike typer aktivisering, som felles måltider, hobbyverksted, turer og feiring av høytider.

Utflytting

Beboerne har tilbud om bolig på Lauras hus fram til deres oppholdsgrunnlag eller menneskehandelsak er avklart. Botiden varierer derfor, men er for majoriteten lenger enn et år. Innvilges oppholdstillatelse bosettes beboerne i en norsk kommune, mens med avslag returneres de enten frivillig eller med tvunget retur til sitt hjemland eller til det landet de først oppholdt seg i da de kom til Europa. Noen beboere velger også selv å forlate Lauras hus, enten på grunn av press fra bakmannsmiljøet eller familie, eller fordi de anser mulighetene for å få varig opphold som små.

Ettervern

Mange befinner seg fortsatt i en sårbar livssituasjon etter utflytting fra Lauras hus. De har komplekse utfordringer, og opplever det vanskelig å håndtere hverdagen etter at bistanden fra hjelpetiltak i menneskehandelsystemet har falt bort. Som en naturlig forlengelse av oppfølgingsarbeidet på Lauras hus, tilbys derfor tidligere beboere individuelt tilrettelagt oppfølging i en periode etter utflytting. Ved utflytting lages det en plan for ettervern i minimum seks måneder. Enkelte benytter seg likevel av ettervernstilbudet også flere år etter de flyttet ut. Hovedfokuset i ettervernsarbeidet er psykososial støtte, selvstendigjøring, det å navigere og ha kontakt med offentlige instanser, samt å forstå og forvalte sine rettigheter og forpliktelser i samfunnet.

4.1.3 Staben

Lauras hus er døgnbemannet og har drøye seks årsverk fordelt på ti stillinger; en avdelingsleder, tre sosialkonsulenter og seks miljøarbeidere som inkluderer hvilende nattevakter. I tillegg kommer en gruppe gode ekstravakter. De ansatte har ulik fagbakgrunn, og inkluderer blant annet sosionom, barnevernspedagog, vernepleier og familieterapeut. Flere har svært god kompetanse om traumer og psykoedukasjon, herunder videreutdanning i psykisk helsearbeid. En ansatt har i 2022 avsluttet videre utdanning innen kunst- og uttrykksterapi, og har tilbudt grupper innen dette for beboerne. Vi har også noen få, men viktige frivillige tilknyttet oss for gjennomføring av sosiale aktiviteter for beboerne.

Vi vil og nevne at vår gode avdelingsleder på Lauras hus gjennom 11 år gikk over i ny jobb mot slutten av 2022, og ny avdelingsleder er rekruttert med oppstart i starten av 2023.

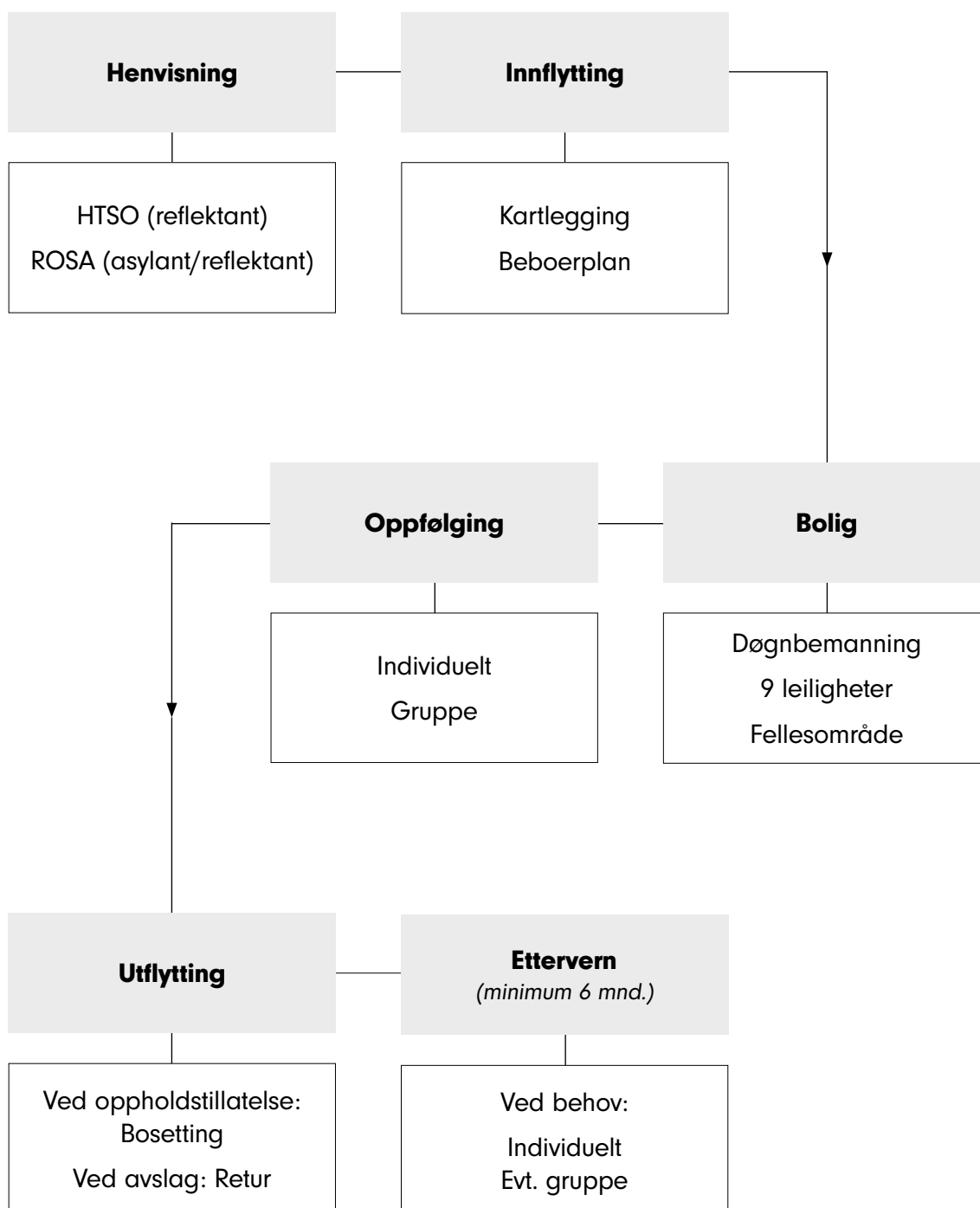
4.1.4 Samarbeidspartnere

I tilbudet til beboerne på Lauras hus, samarbeides det tett med relevante instanser som bistandsadvokater, politi, fastlege og helsevesenet generelt. I tillegg samarbeides det med helsestasjoner og barnehager rundt beboere som har barn. Andre viktige samarbeidspartnere er IOM (International Organization for Migration), Røde Kors og andre tiltak i Kirkens Bymisjon. Ikke minst har vi også hyppig kontakt og et godt samarbeid med de innsøkende instansene HTSO og ROSA.

4.1.5 Økonomi

Lauras hus finansieres i sin helhet av Justis- og beredskapsdepartementet. Totale utgifter var i 2022 på 7,7 millioner kroner, hvorav 72 % var lønnsutgifter. I tillegg kommer utgifter til livsopphold, helsehjelp og enkelte aktiviteter som skole og trening for beboerne, finansiert av de innsøkende instansene. Beboerne mottar i tillegg gratis overskuddsmat fra Matsentralen.

Opphold på Lauras hus

Lengde på botid avhenger av avklaring i menneskehandelsak/oppholdsgrunnlag

4.2 Gjennomførte tiltak og statistikk i 2022

Beboere og oppfølgingstilbud

Beboere

- Ni voksne kvinner og to barn i alderen 1-2 år har bodd på Laura hus i 2022.
- Syv ulike nasjonaliteter var representert; tre afrikanske, tre øst-europeiske og en asiatisk.

Innflytting

- Én kvinne flyttet inn i løpet av året. Hun var innsøkt fra ROSA.

Oppholdsstatus

- Seks beboere har hatt status som asylsøkere og fire beboere har hatt refleksjonsopphold (en beboer skiftet status fra refleksjon til asylsøker i løpet av året).

Interne aktiviteter

- Alle beboere har mottatt omfattende sosialfaglig oppfølging med utgangspunkt i individuelle behov og planer.
- Det er gjennomført ukentlige fellesmiddager og sosiale aktiviteter.
- I helger, ferier og høytider er det gjennomført en rekke fellesaktiviteter, som turer til ulike steder i Oslo, håndverksarbeid og matlaging.

Eksterne aktiviteter

- Fire beboere har hatt oppfølging av DPS, en beboer av tilbud i bydelen, og to av fysioterapeut.
- To beboere har vært deltakere i arbeidsinkluderingsprosjektet Nadheim-Unikum.
- Fem beboere har gått på norskundervisning ved Voksenopplæringen i Oslo.
- To beboere har gått på Tone Lise Akademiet.
- Flere har trent på treningssenter.

Barn

- De to barna på Lauras hus har vært hjemme med mor grunnet alder og gått i barnehage.

Utflytting

- Én beboer flyttet ut i løpet av året, da hun ble bosatt i en kommune.

Ettervern

- Syv tidligere beboere mottok oppfølging både over telefon og i fysiske møter.

Kompetanseheving og nettverk

Avdelingsleder og ulike ansatte på Lauras hus har i 2022 blant annet:

- Holdt innlegg på nettverksmøte i regi av Nav MENTRA, samt deltatt i jevnlig møter i nettverket.
 - Deltatt på nettverkssamlinger og kurs i psykoedukasjon i regi av RVTS.
 - Deltatt på KOM-seminar (Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel).
 - Deltatt på ROSA-seminar på menneskehandelfeltet.
- Deltatt i samtaler med the Ministry of Home Affairs i Portugal om et prosjekt hvor statlige og ideelle aktører i Portugal skal se på strategier for å forebygge seksuell utnyttelse. Lauras hus og Nadheim Oslo er partnere inn med fokus på kompetanseutveksling.
 - Staben har gjennomført to dagers kurs i selvmordsforebygging i regi av VIVAT.
 - Staben har jevnlig mottatt veiledning fra traumeterapeut Gudrun Nordmo.
 - En ansatt har fullført videreutdanning i kunst- og uttrykksterapi.

4.3 Aktuell tematikk

Belegg

Lauras hus har hatt en tom leilighet gjennom hele 2022. Dette var i starten av året grunnet pandemi, men siste del av året handlet det om manglende kandidater fra innsøkende instanser. Dette var i endring mot slutten av året og fullt belegg forventes i tiden framover.

Oppholdsgrunnlag

Også i 2022 har flere beboere ventet på avklaring i sin asylsak eller på svar på ankesak. Vi ser at behandlingen tar lang tid, og usikkerhet og uro knyttet til fremtidsutsikter har preget mange av beboerne og deres helse og fundering.

Nasjonaliteter

Vi ser nå en betydelig større variasjon i nasjonaliteter blant beboerne på Lauras hus enn før, hvor majoriteten var kvinner fra Nigeria. Dette er som forventet, da det er få nigerianske kvinner i prostitusjon i Norge i dag. Større variasjon i nasjonaliteter har og medført økt behov for bruk av tolk på Lauras hus, da flere beboere ikke behersker engelsk i særlig grad. Å ikke kunne kommunisere godt uten tolk skaper også utfordringer i oppfølgingsarbeidet, og vi ser at det kan bidra til en økt opplevelse av isolasjon – som igjen kan forsterke symptomer på depresjon. Vi bruker mye tid på å ansvarliggjøre offentlige aktører om rettigheter knyttet til bruk av tolk.

Utnyttelsesgrunnlag

Spredningen i nasjonaliteter har og delvis sammenheng med at kvinnene som kommer til Lauras hus nå, har større variasjon i bakgrunn enn før. Vi har beboere som har blitt utnyttet i sammenheng med å ha en seksuell legning som ansees som ulovlig i hjemlandet sitt, og vi har beboere som er utnyttet i forbindelse med arbeid og organhandel. Fremdeles er likevel sexsalg den dominerende utnyttelsesformen.

Trygghet og sikkerhet

Sikkerheten til beboere på Lauras hus vurderes som god, og samarbeidet med ROSA og politiet er godt i vurderingen av beboernes sikkerhet. Å balansere sikkerhetstiltak opp mot beboernes muligheter til å ha besøk, etablere nettverk og ha normale relasjoner, er samtidig en viktig balansegang. Mange blir boende på Lauras hus over lengre tid, og isolering og ensomhet vil ha en negativ effekt på deres psykiske helse.

Digitale ferdigheter og tilganger

Lav tilgang på og mestring i bruk av digitale plattformer og verktøy, gjør det vanskelig for beboerne å være selvstendige og manøvrere seg i det norske samfunnet. Dette kan være alt fra bruk av epost, til hvordan bruke min-id eller ha kontakt med andre instanser digitalt. Mange bor i Norge uten tilgang på bankkonto på grunn av manglende id-papirer, med alt det medfører av ekstra utfordringer

i hverdagen. For å lette tilværelsen for beboerne noe på akkurat dette feltet, har vi etablert en type kronkort som alternativ til deler av kontanthåndteringen for beboerne.

Dokumentasjon

Lauras hus har i 2022 implementert et nytt fagsystem for journalføring, for å sikre god og sikker dokumentasjon og arbeidsflyt. Det er også gjennomført en kvalitetssikring av vårt arbeid inn mot personvern i samarbeid med personvernombud i Kirkens Bymisjon, og i dialog med de innsøkende instansene.

Helse

Helse har vært særlig sentralt i oppfølgingsarbeidet også i 2022. Internt på Lauras hus har psykoedukasjon gjennomgående vært i fokus, både inn mot traumesymptomer og øvrig psykisk helse. I tillegg har mye ressurser gått med til å sikre at beboerne får den eksterne helsehjelpen de har behov for. Utfordringene knytter seg til både psykisk og somatisk helse, samt dårlig tannhelse. Skiftende oppholdsgrunnlag gjør at det å få tilgang på tilstrekkelig helsehjelp i det offentlige, gjennomgående er en utfordring. Utfordringen forsterkes av at kunnskapsnivået om personer utsatt for menneskehandel og deres livssituasjon er lav i det offentlige hjelpeapparatet.

Lauras hus erfarer fortsatt et stort behov for raskere og økt helhetlig helsehjelp til antatte ofre for menneskehandel, og en mer effektiv håndtering av målgruppas sammensatte behov og livssituasjon. Vi ser at de av våre beboere som har fått profesjonell helsehjelp tidlig, ofte er de som raskest kommer seg ut i jobb og etablerer seg på nytt i samfunnet. Det er i tillegg viktig å ha med seg at for beboere som ikke får innvilget opphold i Norge, gir likevel det å ha hatt tilgang på helsehjelp et bedre utgangspunkt for å håndtere en vanskelig situasjon i et nytt land.

Nettverk og kompetanse

Lauras hus har gjennom 14 års drift opparbeidet seg høy kompetanse på menneskehandelfeltet. Med lav grunnbemanning kan det samtidig være utfordrende å finne tid til å jobbe med kompetanseutveksling og utvikling av samarbeid, i det omfang vi ser det er behov for inn mot å styrke målgruppas tilbud, situasjon og posisjon. Vi opplever at det har vært lite politisk interesse for å tematisere menneskehandel de senere årene, og det mangler aktive handlingsplaner på feltet. Likevel har vi også i 2022 holdt innlegg, deltatt på seminarer og hatt fokus på faglig utveksling.

Notehenvisninger

1. Nadheim, Oslo fikk i 2022 også midler fra Stiftelsen Dam til et tverrfaglig prosjekt i samarbeid med arbeidsinkluderingsbedriften Unikum. Midlene går til å lønne Unikums ressurser direkte, og holdes utenom Nadheims regnskap.
2. Vi må av ressurshensyn begrense hvilke arenaer vi jobber oppsøkende på. Blant annet er vi i liten grad til stede i rusmiljøet i Oslo, eller på ulike gråsonearenaer som f.eks. sosiale medier.
3. ROSA opererer den nasjonale hjelpetelefonen mot menneskehandel og koordinerer sikre botilbud, beskyttelse og bistand for menneskehandelsutsatte over 18 år av alle kjønn. ROSA er del av regjeringens handlingsplan mot menneskehandel. Nav Grünerløkka ved Human Trafficking Support Oslo har et byomfattende ansvar for voksne antatte ofre for menneskehandel i Oslo kommune, og følger opp personer som har søkt eller fått innvilget refleksjonsperiode, og deres medfølgende barn.
4. Refleksjonsperiode er i utlendingsforvaltningen en midlertidig oppholdstillatelse som kan innvilges til personer antatt utsatt for menneskehandel.

Rom for alle